

[Bertel Dahlggaard.]

koncern, som ejer de to danske Fabrikker, har en saadan Kontrol over Fremkomsten af store Dele af Olieraastofferne, at de efterhaanden kan øve indirekte Indflydelse ogsaa paa den øvrige danske Margarineproduktion? Det er Problemet! Kan det tænkes, at de Margarinefabrikker her i Landet, som ejes af den internationale Koncern, efterhaanden kan erhverve Virksomheder inden for andre Industrier, der er af Betydning for Margarineproduktionen, saaledes at dette kan faa en bestemmende Indflydelse inden for disse andre Industrier? Det er vist kendt, at Margarinetrustens internationale Fabrikker har erhvervet visse saadanne Virksomheder inden for andre Industrier.

Som man ser, der er Problemer nok, som der er al Grund til, at Rigsdagen følger med langt større Interesse, end man ellers her i Rigsdagen plejer at følge disse Monopolproblemer. Men jeg understreger igen, at der paa andre Omraader findes Monopoldannelser, der i langt større Grad behersker Markedet, og som jeg haaber det konservative Parti vil være med til at tage op til Behandling. Jeg synes, det ærede Medlem Hr. Aksel Møllers Udtalelser her i Dag lover ganske godt. Og hvilken Forandring i Virkeligheden, naar jeg tænker tilbage paa for 28 Aar siden, da jeg kom ind i det danske Folketing, naar jeg mindes, hvordan Ordet Trustlovgivning for Venstre og Konservative var et uartig Ord. (*Afbrydelse*: Naah!). Jo, ærede Medlemmer kan bare læse de Forhandlinger, der fandt Sted her om Det radikale Venstres Trustlovsforslag fra den Tid. En saadan Trustlovgivning blev behandlet her i Tinget fra de to ærede Partiers Side som et Indgreb i det frie Erhvervsliv. Nej, det, der er sket her, er jo al Konservatismes Skæbne: det at komme dette lille kvarte Aarhundrede bagefter.

Jeg har set, at Bladet „Vestkysten“ har skrevet, at vi maa virkelig have en Trustlov. Men det er rigtigt, som den højtærede Handelsminister sagde, at vi har jo en Trustlov, nemlig den Del af Prisloven, som angaar Monopoldannelser, og som — det betragter jeg som fuldkommen givet — vil komme til at bestaa, naar de ekstraordinære Restriktioner, som i øvrigt omhandles af Prisloven, bortfalder. Men man kan i høj

Grad rejse det Spørgsmaal, om den Trustlovgivning, som indeholdes i Prisloven, er fyldestgørende. Det er den sikkert ikke, og jeg maa indrømme, at jeg havde i mine Notater til det, jeg siger her, noteret det Spørgsmaal til den højtærede Handelsminister, om han vilde være rede til at nedsætte en Trustkommission. Den højtærede Handelsminister kan jo svare som Frederik den Syvende i sin Tid, at det alt er sket. Eller i hvert Fald er der givet Tilsagn derom, og det anser jeg for noget meget vigtigt.

Lad os ganske roligt sige om den danske Rigsdag, og det danske Folketing ogsaa, at i store Dele af denne Rigsdag følger man ikke tilstrækkeligt med i, hvad der er ved at foregaa inden for Erhvervslivet efter denne Krig. Man lægger ikke i tilstrækkelig Grad Mærke til den Strukturændring, der foregaa, og som vil tage Fart i den kommende Tid og vil betyde en Koncentration, en Koncentrering af den økonomiske Magt i en Grad, som vi slet ikke før har kendt Magten til. Medens alt dette foregaa derude i Verden og inden for vort Lands Grænser, saa gaar der mange Mennesker her i Rigsdagen og raaber paa fri Konkurrence som noget, der vil komme, naar Restriktionerne kan ophæves. Jeg kan forsikre ærede Medlemmer, der gaar og raaber paa den fri Konkurrence i denne Forstand, at alle de mægtige Trustherrer gaar og ler ad deres Naivitet. For det er jo Sandheden! Derfor takker jeg den højtærede Handelsminister for hans Tilsagn om at ville nedsætte en Trustkommission, og jeg er glad for, at det ærede Medlem Hr. Aksel Møller ogsaa gav Tilslutning dertil. Det er jo ganske klart, at de, der ikke ønsker en almindelig Socialisering af Landets Erhvervsliv, maa sikre den fornødne Kontrol med Monopoldannelser. Det er en Livsbetingelse for hele det øvrige frie konkurrerende Erhvervsliv, at Monopolerne ikke faar Lov til at misbruge deres Magtstilling, men at de produktionsmæssige Fordele, som Koncentrationen medfører, efterhaanden kommer Forbrugerne og Samfundet til gode.

Til Slut vil jeg gerne sige angaaende det aktuelle Problem, der er rejst her, at det er jo i øvrigt et Spørgsmaal, i hvilken Grad Margarinesammenslutningen medfører de store fordelingsmæssige og transportmæssige Fordele, som man har givet Udtryk for,